

Recht op vrij parkeren, of toch niet?

De esculaap staat bekend als het symbool voor artsen, maar ook andere (para)-medische beroepsgroepen gebruiken de slang in hun logo. De gangbare theorie is dat spoedeisendehulpverleners met een esculaapteken vrijstelling genieten om vrij voor de deur van de patiënt te parkeren. Maar is dat wel zo?

Deze zomer berichtte de lokale Brabantse website Kliknieuws.nl over verongelykte huisartsen in Uden. Zij kregen een bon omdat zij geen geldig parkeerbewijs achter de voorruit van hun dienstauto hadden liggen. Eind 2010 deed huisarts Glamyad uit Lelystad in *De Telegraaf* uit de doeken hoe hij een bon voor foutparkeren kreeg, terwijl hij een vrouw het leven aan het redden was. Tegen de rekening van 160 euro ging Glamyad in beroep. Zonder succes: de

rechter zag geen aanleiding om de boete in te trekken. Deze bekeuringen roepen de vraag op welke rechten huisartsen, verloskundigen en verpleegkundigen eigenlijk hebben om in een spoedgeval hun dienstauto zonder vergunning voor de deur te parkeren. Onder (para)medici leeft veelal de veronderstelling dat het tonen van de esculaap recht geeft op vrijstelling.

De esculaap – een slang die rond een staf cirkelt – is vernoemd naar de Griekse god van de geneeskunde Asklepios. De

slang staat op twee manieren symbool voor genezing: het afwerpen van de huid als teken van genezing en het gif van slangen dat genezing zou bevorderen. De staf zou de wandelstok symboliseren die druiden vroeger gebruikten. Het gebruik van de esculaap als symbool voor de geneeskunde is wijdverbreid. Het teken wordt gebruikt op ambulances, door artsen en door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Hoewel de esculaap dus breed verankerd is in de medische wereld, berust

de veronderstelling dat het symbool recht zou geven op vrijstelling voor parkeren op een misverstand. Er bestaat geen landelijke wet die huisartsen, verloskundigen en verpleegkundigen altijd en overal voorziet van een vrijstelling om te mogen parkeren.

Ook artsenkoepel KNMG benadrukt de beperkte juridische status van de esculaap. "Het voeren van het esculaaplogo is niet wettelijk beschermd, dus kan het logo niet voorkomen dat artsen een boete krijgen voor foutparkeren", aldus KNMG-woordvoerder Frank Bartelds. "Hoewel de minister de mogelijkheid heeft om het logo wettelijk te beschermen, is hier tot op heden geen gebruik van gemaakt."

Status

Wat de discussie over het gebruik van de esculaap verder vertroebelt, is de grote verscheidenheid aan lokale spelregels. Terwijl de ene gemeente geen enkele status toekent aan de esculaap, doet de andere gemeente dat juist wel. In het voorbeeld van Uden stelde de gemeente, na het bekeuringsoverval voor huisart-

sen, verloskundigen en verpleegkundigen, de mogelijkheid van een voorlopige ontheffing in als de dienstauto van het esculaapteken is voorzien. Maar deze ontheffing geldt weer niet in parkeervakken van vergunninghoudersgebieden of bij betaald parkeren; hiervoor moeten hulpverleners alsnog een geldig parkeerbewijs aanschaffen.

Ook de rechter deed in het verleden uitspraken over de vraag welke status moet worden toegekend aan het gebruik van het esculaaplogo. In 2004 deed de kantonrechter van de Rechtbank Leeuwarden uitspraak in een hoger beroep van een huisarts uit Heerenveen die van mening was onterecht te zijn bekeurd voor foutparkeren. De kantonrechter oordeelde: 'de esculaap is geen specifiek herkenningsteken voor huisartsen, maar voor de artsenij in het algemeen. Uit de wet vloeit geen verplichting voort om een auto van een zodanig (ken)teken te voorzien.'

Desondanks plakken veel huisartsen de esculaap wel degelijk op hun dienstauto, omdat veel gemeenten in plaatselijke parkeerverordeningen een bepaalde

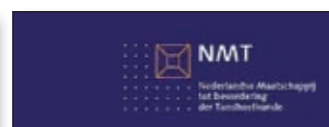
status aan de slang toekennen, waarmee hulpverleners wel degelijk een ontheffing kunnen krijgen. Hiervoor is dan vaak vereist dat de arts, verloskundige of verpleegkundige staat ingeschreven in het beroepsregister; dat de praktijk van de arts, verloskundige of verpleegkundige gevestigd is in de betreffende gemeente; dat de arts, verloskundige of verpleegkundige diensten aan huis aflegt die een spoedkarakter hebben (oproepdiensten), en dat de vergunning altijd gebruikt wordt in combinatie met een esculaap. Deze laatste eis is op zijn minst discutabel, aangezien de esculaap geen beschermd symbool is en geen wettelijke bescherming geniet.

Beleid

Omdat elke gemeente zijn eigen beleid hanteert, blijft het voor huisartsen, verloskundigen en verpleegkundigen zaak goed uit te zoeken welke spelregels in hun gemeente worden gehanteerd voor parkeren aan huis bij het leveren van spoedeisende zorg. Zodat men niet onaangenaam verrast wordt door een parkeerbon.

De Star of Life is het logo van [Ambulancezorg Nederland](#). De Star of Life bestaat uit een ster met zes stralen, die de zes fases symboliseren van preklinische zorg: herkenning van het medisch probleem, alarmering, uitruk, zorg ter plaatse, zorg onderweg en overbrenging naar het centrum voor definitieve zorg. Internationaal is de Star of

Life inmiddels erkend als symbool voor preklinische/ambulancezorg en wordt door alle ambulances gebruikt.

[Tandartsenkoepel NMT](#) laat weten dat het gebruik van de esculaap voor tandartsen geen grote rol speelt, aangezien spoedeisende tandheelkundige hulp zelden buiten de deur voorkomt. De esculaap

is daarom ook niet in het logo opgenomen; het huidige NMT-logo beeldt een kies uit.

[Verloskundigenkoepel KNOV](#) maakt ook gebruik van de esculaap bij het verlenen van spoedzorg aan huis. Maar de slang komt niet terug in het logo van de verloskundigen. In het logo is een pasgeboren baby zichtbaar.

De [KNMG](#) hanteert sinds 1999 de esculaap in het logo. De esculaap verving hiermee het oude logo dat gebaseerd was op het oog van Horus, de god van de geneeskunde uit het oude Egypte.

[V&VN](#), de koepelorganisatie van onder meer verpleegkundigen, hanteert een logo in de vorm van het hart. De esculaap

is nooit het algemene symbool van de verpleegkunde geweest. Toch gebruikt een aantal verpleegkundigen, net als artsen, de esculaap om herkenbaar te zijn en geen parkeerbon te krijgen.

De esculaap heeft altijd in het logo van de [LHV](#) gezeten. In 2006 kwam de kleur groen, die lange tijd uit het logo was weg-

geweest, weer terug, omdat deze kleur kenmerkend zou zijn voor de LHV. Volgens de vereniging moet de LHV vanuit 'een ooghoek' herkenbaar zijn.

[Apothekerskoepel KNMP](#) heeft de blauwe KNMP-slang in 1967 als merk gedeponeerd en heeft op dit merk de exclusieve rechten. Apotheken die als gevestigd apotheker lid zijn van

de KNMP mogen het KNMP-logo gebruiken.

[Dierenartsenkoepel KNMvD](#) bestaat sinds 1862 en heeft lange tijd Absyrtus, een oud-Griekse paardenarts, als logo gehad. Het huidige logo is in 2012 ingevoerd. De vormen daarvan zijn gebaseerd op de eerste tekenen van leven. In het logo zijn de belangrij-

ste huidtypen – vacht, veren en schubben – van dieren te herkennen. De achtergrond hiervan is dat een dierenarts bij het behandelen van dieren altijd het eerst in aanraking komt met de huid. Het beeld van de esculaap wordt door diverse dierenartsen in het praktijklogo opgenomen en verwijst binnen de diergeneeskunde met name naar de behandelende artsen.